



**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

RR-mdj-ji-070- 1/10 (122)

Warszawa, 12 stycznia 2010 r.

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 12. 01. 2010.

nr. 180 podpis. *Borusewicz*

J. Kiciński
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 12. 01. 2010.
nr. 243 podpis. *JK*

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Panie Marszałku!

W związku z pismem Pana Marszałka z dnia 22 grudnia 2009 r., znak BPS/DSK-043-2288/09 przekazującym *Oświadczenie złożone przez senatora Grzegorza Wojciechowskiego podczas 46. posiedzenia Senatu w dniu 17 grudnia 2009 r.*, uprzejmie informuję, co następuje.

Cechą charakterystyczną dla rynku wieprzowiny są cykliczne i sezonowe zmiany wielkości produkcji, jak również poziomu cen. Po okresie trudnej sytuacji cenowej, która w przypadku Polski rozpoczęła się jesienią 2006 r. i spotęgowana została wysokimi cenami zbóż na przełomie lat 2007 i 2008, następnie odnotowano znacznie wyższy niż w latach poprzednich poziom cen na rynku wieprzowiny. Na przełomie czerwca i lipca 2009 r. cena osiągnęła rekordowy poziom 5,30 zł/kg w masie żywej.

Od wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, na cenę uzyskiwaną przez producentów żywca wieprzowego w Polsce wpływ ma nie tylko przebieg tzw. „cyklu świńskiego”, ale również sytuacja na rynku wspólnotowym, w szczególności ceny wieprzowiny w krajach produkujących najwięcej tego gatunku mięsa, tj. w Niemczech, Danii, Holandii. Miesięczne ceny wieprzowiny w Danii (wyrażone w euro) w 2009 r. były niższe niż w Polsce średnio 10-18%, w zależności od miesiąca. W Niemczech przez większą część 2009 r. ceny były zasadniczo na zbliżonym poziomie jak w Polsce. Należy dodać, że porównywanie cen utrudniają znacząco w 2009 r. wahania kursu złotego w stosunku do euro.

W warunkach funkcjonowania Polski w ramach wspólnego rynku, podejmowanie działań przez Rząd musi być zgodne z przepisami wynikającymi ze Wspólnej Polityki Rolnej.

Zasady funkcjonowania wspólnotowego rynku wieprzowiny reguluje rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. *ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”)* (Dz.U. L 299 z 16.11.2007, str. 1, z późn. zm.).

Przewiduje ono następujące instrumenty, które mogą być zastosowane na rynku wieprzowiny:

- refundacje wywozowe;
- dopłaty do prywatnego przechowywania wieprzowiny;

- nadzwyczajne środki wsparcia w sytuacji wystąpienia zakłóceń na rynku wywołanych rozprzestrzenianiem się chorób zwierzęcych.

Decyzje o uruchomieniu poszczególnych instrumentów podejmuje Komisja Europejska, po zasięgnięciu opinii Komitetu Zarządzającego ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych, w którego posiedzeniach biorą udział przedstawiciele Komisji i krajów członkowskich.

W ramach wspólnej polityki wobec sektora wieprzowiny realizowane są obecnie, zgodnie z rozporządzeniem Komisji nr 994/2009 z dnia 22 października 2009 r. *ustanawiającym refundacje wywozowe w sektorze wieprzowiny* (Dz.U. L 278 z 23.10.2009, str. 13), refundacje do wywozu:

- mięsa i podrobów suszonych lub wędzonych (CN 0210) – stawka 54,2 EUR/100 kg;
- mięsa wieprzowego przetworzonego, w tym kielbas (CN 1601 oraz 1602) – stawki, w zależności od produktu, wynoszą od 15,2 do 29 EUR/100 kg.

W 2009 r. Agencja Rynku Rolnego wydała pozwolenia na wywóz 8,1 tys. ton produktów sektora wieprzowiny oraz wypłaciła około 14,5 mln złotych refundacji eksportowych, część na podstawie pozwoleń z 2008 r.

Na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 20 listopada 2009 r., jak również na spotkaniach Komitetu Zarządzającego ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych w dniach 22 października, 19 listopada i 10 grudnia 2009 r., Polska była wśród krajów członkowskich wnioskujących o wprowadzenie refundacji do wywozu świeżych i zamrożonych tusz, półtuszy i elementów mięsa wieprzowego, co umożliwiłoby zwiększenie konkurencyjności polskich i unijnych eksporterów na rynku światowym. Komisja Europejska uznała jednak, że obecna sytuacja na wspólnotowym rynku wieprzowiny nie uzasadnia wprowadzania takich dopłat.

Ministerstwo podejmuje przede wszystkim działania stymulujące popyt wewnętrzny i eksport, w szczególności działania w zakresie kształtowania możliwości eksportowych na rynki państw trzecich, takich jak Chiny, Rosja, Ukraina, itd. Są to głównie uzgodnienia wymogów weterynaryjnych, uczestnictwo w targach, działania promujące.

W celu wzmocnienia wizerunku polskiego mięsa wieprzowego i zaprezentowania jego wysokiej jakości Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi politykę wspierania promocji. Jednym z rozwiązań systemowych, zmierzającym do podniesienia świadomości konsumentów są fundusze promocji, utworzone na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2009 r. *o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych*. Na podstawie ww. ustawy powstał m.in. Fundusz Promocji Mięsa Wieprzowego.

Ponadto, w ramach działań informacyjno-promocyjnych organizowane są stoiska na targach rolno-spożywczych, podczas których prezentowane są produkty wyróżnione znakiem jakości Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi „Poznaj Dobrą Żywność”. Programem PDŻ objętych jest czternaście grup produktów, w tym mięso wieprzowe i produkty z niego pochodzące, które w bieżącym roku były prezentowane na targach w Niemczech, Rosji, Japonii, Korei, Wielkiej Brytanii, Rumunii i Czechach.

Innym działaniem, mającym na celu wspieranie eksportu polskiego mięsa, jest nawiązywanie przez polskie służby weterynaryjne bezpośrednich kontaktów ukierunkowanych na uzyskanie wymagań importowych obowiązujących dla produktów pochodzenia zwierzęcego na rynki krajów trzecich. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podczas bilateralnych kontaktów z przedstawicielami krajów trzecich zwraca się z prośbą o przekazanie ww. wymagań. Ponadto powyższe kwestie są poruszane podczas rozmów dyplomatycznych i gospodarczych przez właściwych ministrów.

Szczególnie intensywne działania podejmowane są w celu zniesienia utrzymującego się zakazu importu polskiego mięsa wieprzowego do Chińskiej Republiki Ludowej. Temat ten jest regularnie podejmowany przy różnych okazjach, zarówno podczas spotkań polsko-chińskiej Stałej Grupy Roboczej ds. współpracy w dziedzinie rolnictwa i gospodarki żywnościowej, jak też innych spotkań dwustronnych.

Kolejnym działaniem, którego celem jest zwiększenie możliwości eksportowych na rynku wieprzowiny, jest program zwalczania choroby Aujeszkyego u świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto, Ministerstwo podejmuje działania prowadzące do powstawania rozwiązań systemowych, które gwarantowałyby większą stabilność na rynku wieprzowiny, w szczególności poprzez podejmowane działania legislacyjne wspiera integrację pionową i poziomą w tym sektorze.

Odnosząc się do pytania o analizę opłacalności produkcji trzody chlewnej, poniżej przedstawiam podstawowe dane dotyczące tego sektora w Polsce oraz w Unii Europejskiej, wraz z elementami prognozy na 2010 r.

Rynek wieprzowiny w Polsce

Rejestrowany w końcu lipca 2009 r. przez GUS stan pogłowia trzody chlewnej wskazuje na dalsze wyhamowanie trendu spadkowego w chowie świń. Spadek pogłowia w stosunku do lipca 2008 r. wyniósł 7,4%, podczas gdy w poprzednich badaniach (lipiec 2008 r., listopad 2008 r., marzec 2009 r.) spadek wynosił od 15% do 19%. W lipcu 2009 r. pogłowie trzody chlewnej wyniosło 14,3 mln sztuk. Na powyższą sytuację wpłynęła poprawiająca się opłacalność produkcji żywca wieprzowego. Wzrost cen żywca wieprzowego przy spadających od października 2008 r. cenach zbóż przełożył się na istotną poprawę uwarunkowań ekonomicznych produkcji trzody chlewnej.

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej ocenia, iż w lipcu 2010 r. pogłowie trzody chlewnej może wynieść około 15 mln sztuk i być wyższe o około 5% w porównaniu do lipca 2009 r., przy czym tempo wzrostu pogłowia warchlaków, a zwłaszcza prosiąt będzie wyższe.

Produkcja wieprzowiny w 2008 r. wyniosła 1,9 mln ton w masie poubojowej i była o 11% niższa niż w 2007 r. W pierwszym półroczu 2009 r. produkcja wieprzowiny wyniosła 871 tysięcy ton i była niższa w stosunku do pierwszego półrocza 2008 r. o 16%. IERiGŻ szacuje, że w całym 2009 r. produkcja wieprzowiny w Polsce wyniosła około 1,7 mln ton, tj. 12% mniej niż w 2008 r.

Ekspertcy oceniają, iż od I półrocza 2010 r. będzie następował wzrost produkcji wieprzowiny w skali rok do roku. W II półroczu 2010 r., zdaniem IERiGŻ, produkcja wieprzowiny będzie znacząco wyższa niż w II półroczu 2009 r.

W grudniu 2009 r. średnia cena zakupu żywca wieprzowego wg danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej (ZSRIR) MRiRW wyniosła 3,84 zł/kg wagi żywej i w porównaniu z grudniem 2008 r. była niższa o 13,8%, natomiast w stosunku do grudnia 2007 r. była wyższa o 14%.

W ostatnim tygodniu grudnia 2009 r. średnia cena zakupu trzody chlewnej wg wagi żywej wzrosła i wyniosła 3,88 zł/kg.

Należy jednak uwzględnić, iż przy obecnych cenach zbóż, relacje cen zakupu trzody chlewnej do cen zbóż są korzystniejsze niż miało to miejsce rok, a szczególnie dwa lata temu. W ostatnim tygodniu grudnia 2009 r. relacja cen zakupu trzody chlewnej do targowiskowych cen żyta kształtowała się jak 1:12,3 (1 kg żywca wieprzowego był ekwiwalentem 12,3 kg żyta).

Przed rokiem relacja cen zakupu żywca do cen żyta kształtowała się jak 1:10,1, dwa lata temu wynosiła zaś 1:5,6.

Wieloletnie doświadczenia wskazują, że chów trzody chlewnej jest opłacalny, jeśli relacja cen trzoda chlewna: żyto jest znacznie szersza niż 1:8.

W listopadzie 2009 r. zanotowano dalszy spadek cen pasz przemysłowych dla trzody chlewnej. Średnia cena mieszanek paszowych pełnoporcjowych dla trzody ukształtowała się na poziomie 964 zł/tonę i była o prawie 2% niższa niż w październiku 2009 r. W stosunku do listopada 2008 r. cena mieszanek pełnoporcjowych dla trzody w listopadzie 2009 r. była o 1% niższa.

W prognozie opublikowanej w końcu grudnia 2009 r. Zespół Ekspertów działający przy Prezesie Agencji Rynku Rolnego ocenia, że w pierwszej połowie 2010 r. ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce będą utrzymywały się poniżej poziomu z I półrocza 2009 r. Zespół ekspertów prognozuje, że przeciętne ceny skupu trzody chlewnej do czerwca 2010 r. mogą kształtować się następująco:

- w marcu 2010 r. – 3,80 – 4,00 zł/kg;
- w czerwcu 2010 r. – 4,00-4,30 zł/kg.

Biorąc pod uwagę te przewidywania, jak również prognozy ekspertów w odniesieniu do cen zbóż, relacja cen skupu trzody chlewnej do targowiskowych cen żyta może kształtować się następująco:

- w marcu 2010 r. w granicach od 1:11,5 do 1:12,9;
- w czerwcu 2010 r. w granicach od 1:11,4 do 1:13,4.

Analiza polskiego handlu zagranicznego produktami z sektora wieprzowiny w ostatnich latach wskazuje, iż jest on w dużym stopniu uzależniony od fazy cyklu produkcji wieprzowiny w Polsce, a także ceny żywca i kursu złotego w stosunku do euro.

Wg wstępnych danych Ministerstwa Finansów, w ciągu pierwszych 10 miesięcy 2009 r. eksport (w ekwiwalencie mięsa) wyniósł 276 tys. ton żywca, mięsa i przetworów wieprzowych. W strukturze asortymentowej 41% stanowiło mięso wieprzowe. Największy udział w eksporcie mięsa wieprzowego (kod CN 0203) przypada na Ukrainę (28,8 tys. ton, tj. 24% całego wyeksportowanego mięsa), Republikę Czeską (13,5 tys. ton) i Niemcy (11,3 tys. ton). Duży udział w eksporcie miały również: Litwa, Słowacja, Wielka Brytania, Białoruś, Republika Korei Południowej, Japonia i Hongkong, Bułgaria, Łotwa, Rumunia.

Żywiec wieprzowy trafiał przede wszystkim do Rosji – do końca października 2009 r. wywieziono 27,5 tys. ton, tj. 244 tys. sztuk świń, co stanowiło 70% wywozu żywca. Na kolejnych miejscach znalazły się: Litwa, Węgry i Ukraina.

Import w okresie I-X 2009 r. (w ekwiwalencie mięsa) wyniósł 489 tysięcy ton żywca, mięsa i przetworów wieprzowych. W strukturze asortymentowej importu dominowało mięso surowe (87% wolumenu przywozu).

Import wieprzowiny prawie w 100% pochodzi ze wspólnego rynku. Najwięcej mięsa wieprzowego w okresie I-X 2009 r. przywieziono do Polski z Niemiec (147,8 tys. ton, tj. 35,5% całego zaimportowanego mięsa) i Danii (122,1 tys. ton, tj. 29,3%).

Ponadto mięso przywożono m.in. z Belgii, Holandii, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii.

Najwięcej żywych świń sprowadzono w okresie I-IX 2009 r. z Niemiec (29,1 tys. ton, tj. 351,3 tys. sztuk), Holandii (28,9 tys. ton, tj. 644,7 tys. sztuk) i Danii (10,6 tys. ton, tj. 304,4 tys. sztuk).

Rynek wieprzowiny w UE

W grudniu 2008 r. pogłowie trzody chlewnej wynosiło w UE-27 153 mln sztuk i było o 4,4% niższe w porównaniu do stanu w grudniu 2007 r.

Największe pogłowie świń występuje w Niemczech (26,7 mln sztuk), w Hiszpanii (26,3 mln sztuk), we Francji (14,8 mln sztuk), w Polsce (14,3 mln sztuk) i w Danii (12,2 mln sztuk).

W 2008 r. produkcja wieprzowiny w UE-27 (dane w oparciu o uboje) wyniosła 22,6 mln ton i była o 1,1% niższa w porównaniu do 2007 r.

Według prognoz Komisji Europejskiej, w 2009 r. produkcja wieprzowiny w UE-27 może ukształtować się na poziomie 22 mln ton, co oznaczałoby spadek o 2,5% w stosunku do 2008 r. W I półroczu 2010 r. produkcja wieprzowiny w UE-27 może być natomiast nieznacznie niższa niż w analogicznym okresie 2009 r.

Wstępne dane Komisji Europejskiej wskazują, iż w grudniu 2009 r. średnia cena referencyjna dla UE-27 (masa poubojowa schłodzona, klasa E) wyniosła 132,09 EUR/100 kg i ukształtowała się na poziomie o 8,5% niższym w stosunku do grudnia 2008 r. Polska cena w tym samym czasie ukształtowała się na poziomie 125,81 EUR/100 kg.

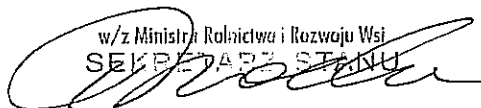
Najniższe ceny odnotowano w Danii (113,78 EUR/100 kg), w Holandii (117,97 EUR/100 kg) i we Francji (118,74 EUR/100 kg). Niższa niż w Polsce była również cena w Belgii i w Irlandii.

Wg prognozy ekspertów Komisji Europejskiej z października 2009 r., średnia cena referencyjna dla UE w kolejnych kwartałach może kształtować się następująco:

- 135,02 €/100 kg w I kwartale 2010 r./ w I kw. 2009 r. wynosiła 136,02 €/100 kg;
- 142,09 €/100 kg w II kwartale 2010 r./ w II kw. 2009 r. wynosiła 145,82 €/100 kg;

W okresie I-IX 2009 r., w stosunku do analogicznego okresu 2008 r., import wieprzowiny do UE-27 spadł o 11,2% i wyniósł 39,3 tys. ton w wadze produktu. Najwięcej produktów z sektora wieprzowiny przywieziono z Chile (13,2 tys. ton), Szwajcarii (12,4 tys. ton) oraz z USA (4,7 tys. ton). W stosunku do 2008 r., obserwuje się znaczne zmniejszenie udziału USA w strukturze importu wieprzowiny do UE – obecnie wynosi on niecałe 12%.

W ciągu pierwszych dziewięciu miesięcy 2009 r. eksport w sektorze wieprzowiny był o 14,9% niższy niż w analogicznym okresie 2008 r. i wyniósł ponad 1,7 mln ton. Oczekuje się jednak, że w całym 2009 r. eksport wspólnotowy będzie wyższy niż w 2007 r. Najwięksi odbiorcy to: Rosja (525,1 tys. ton), Hong Kong (276,2 tys. ton), Japonia (137,2 tys. ton), Chiny (126,8 tys. ton) i Ukraina (116,2 tys. ton).


w/z Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
SEKRETARZ STANU
Kazimierz Płocke

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów;
2. Biuro Ministra w MRiRW.